

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 20. aprila 2006 ☼ Leto XVI, št. 16

Zgodovinski dogodek za cerkev na Slovenskem

TRI NOVE ŠKOFIJE IN OB LJUBLJANSKI ŠE MARIBORSKA NADŠKOFIJA

Apostolski nuncij v Sloveniji Santos Abril y Castello je na sedežu ljubljanske nadškofije razglasil odlok papeža Benedikta XVI., s katerim je ustanovil tri nove škofije in imenoval tri nove škofo ordinarije. Škofijo v Novem mestu bo vodil ljubljanski pomožni škof msgr. Andrej Glavan, celjsko mariborski pomožni škof dr. Anton Stres, škofijo v Murski Soboti pa dr. Marjan Turnšek, rektor semenišča v Mariboru. Dosedanji mariborski ordinarij dr. Franc Kramberger je imenovan za drugega slovenskega nadškofa.

Odločitev o novih škofijah – vsaj v Prekmurju se je o njih intenzivno govorilo zadnjih deset, petnajst let, denimo ob obisku sedanjega kardinala, tedaj slovenskega nadškofa dr. Franca Rodeta v Bogojini – je po besedah apostolskega nuncija sprejel papež po internih posvetovanjih v škofijah in po tistem, ko so proučili ugodno mnenje nunciatore. Gre za zelo pomembno odločitev v zgodovini cerkve, kar je poudaril tudi metropolit Alojz Uran in spomnil na ustanovitev slovenske cerkvene pokrajine oziroma ljubljanske metropolije leta 1968. Razglasitev novih škofij še ne pomeni, da bodo začele takoj polno delovati, ampak bo treba vložiti še veliko truda

Dr. Marjan Turnšek (z leve), dr. Franc Kramberger in dr. Anton Stres

Foto: Janko Rath

in sodelovanja škofov, duhovnikov, redovnikov in redovnic pa tudi vernikov in drugih ljudi dobre volje. Alojz Uran vidi morebitne zadrege pri številu duhovnikov in pri gmotnih vprašanjih – zagotavljanju denarja za optimalno delo novih škofij. Odločitev Svetega sedeža za preoblikovanje mariborske škofije je nadškof dr. Franc Kramberger označil za zgodovinski dogodek slovenske cerkve, saj razdelitev prinaša novo dinamiko v življenje rimskokatoliške cerkve na Slovenskem. Povedal je tudi,

da je v Rimu o novih slovenskih škofijah s kardinalom Angelom Sodanom govoril že leta 1999, pod nadškofom in metropolitom Francem Rodetom, a je stvar morala dozoriti. Nove škofije so dali pastoralni razlogi, če so manjše, je tesnejši stik z verniki.

Novi škof za Prekmurje in Prlekijo dr. Marjan Turnšek je Benediktu XVI. hvaležen za novo škofijo. Pozdravil je katoličane v Prekmurju, govoreče slovensko, madžarsko ali romsko. Ob omembi ekumenskega dialoga pa še »evangelizanske brate« in

evangelizanskega škofa Gezo Ernišo. Povedal je celo, da se mu zdi samoumevno naučiti tudi madžarsko, čeprav se zaveda, da bo zelo težko. Storil bo, kar zmore, je povedal.

Dr. Marjan Turnšek se je rodil leta 1955 v Celju. Je profesor na ljubljanski teološki fakulteti, leta 1994 je bil imenovan za rektorja bogoslovnega semenišča v Mariboru. Dr. Marjan Turnšek se je zelo izkazal pri beatifikaciji škofa Slomška. Med teološkimi temami, o katerih predava različnemu občinstvu, so tudi čudeži in eksorcizem.

Omenil sem že, da segajo prizadevanja za škofijo v Murski Soboti leta ali desetletja nazaj. Kar poenostavljeno povedano pomeni, da so si prekmurski in prleški verniki in tudi drugi želeli imeti škofijo in škofa. Škofija nedvomno predstavlja pomembno intelektualno stičišče, ne zgolj versko pomembno za prostor in širše okolje. Predvideti je mogoče, da se bo murskosoboški škof lažje povezal s svojim kolegom v Sombotelu, zdaj je še dr. István Konkoly (ki se odpravlja v pokoj), kot mariborski škof, ki je imel številne druge obveznosti. Če kdo, po tlejer cerkev ne pozna meja med Prekmurjem in Porabjem, kar je v preteklih stoletjih dokazalo več prekmurskih duhovnikov, ki so maševali in delovali na različnih področjih med Porabskimi Slovenci, pretežno na Gornjem Seniku. Na zadnje starosta slovenskih katoliških duhovnikov, leta 1912 rojeni Ivan Camplin, še vedno obiskovalec porabskih kulturnih dogodkov in prireditel. Na nekaj podobnega opozarja Delov komentator, ki pravi, da bi bilo iz zgodovinskega in nacionalno-strateškega vidika dobro imeti tudi goriško škofijo v Novi Gorici. Na italijanski strani meje je neprimerno močnejša in dobro organizirana goriška nadškofija.

ZBLIŽEVANJE DVEH KULTUR SKOZI LITERARNO USTVARJALNOST

Na kratko smo že pisali o knjižnih novostih v madžarskem, slovenskem in nemškem jeziku, ki so bile predstavljene na slovenskem veleposlaništvu v Budimpešti, sledile pa bodo predstavitev v Monoštru, Lendavi, Ljubljani in še kje, verjetno že prihodnji mesec. Knjige so izšle v sodelovanju z Društvom madžarsko – slovenskega prijateljstva in društva Prijateljski krog Prekmurje v Budimpešti.

Med novostmi je najobsežnejša in vsebinsko najpomembnejša Antologija pomurske in porabske sodobne literature. V antologiji so dela prekmurških in porabskih avtorjev, ki jih je za objavo odbrala in v madžarski jezik prevedla Judit Zágorec Csuka, tudi uspešna pesnica iz vrste prekmurških madžarskih literarnih ustvarjalcev.

Urednik antologije je dr. András Bertalan Székely, ki je v Besedi urednika napisal več pomenljivih informacij, med njimi tudi: »Podpisani urednik kot sociolog kulture približno štiri desetletja raziskujem etnične skupnosti, torej manjšine na eni in drugi strani meje in z naklonjenostjo spremljam usodo slovenske in madžarske manjšine. Kljub temu sem bil presenečen, ko sem ugotovil, koliko zakladov in vrednot skriva literatura omenjene regije. Nekatere avtorje sem že poznal, pa vendar skupaj v antologiji povedo več o sebi, o svojem mišljenju, moralnih vrednotah; izkazujejo svojo individualnost in hkrati kažejo skupne poteze – sintezo prostora v bližini meje, vključno z Madžari.

Brez težnje po popolnosti so mi bile pesmi Tineta Mlinariča katarzične, saj spominjajo na Adyjeve simbolizem, z značilnim črn-zlatim tonom, s secesivnostjo, polno čustev in čutnosti.

Prevzet sem bil od lepote pesmi Márie Millász, ki nosi dvojno, slovensko-madžarsko identiteto; njene pesmi so polne humanosti in vere v človeka. Feri Lainšček piše panonsko poezijo in prozo, ki pristno povzemata vzdušje pomurske narave, pokrajine in ljudi, ki tu živijo.

ezija Milana Vincetiča in proza Zdenka Huzjana sta v meni vzbudila surrealistična občutja.«

Literarni zgodovinar Franci Just je za Antologijo napisal obsežno razpravo Slovenska književnost v Prekmurju in Porabju. Uvodoma ga je predvsem zanimalo, kako je

odmevni v srednjeevropskem literarnem prostoru. Na začetku 21. stoletja se je zadeva obrnila toliko, da je slovenski kulturni prostor izkazal veliko zanimanje za tiste madžarske avtorje, ki so odmevni v srednjeevropskem prostoru in v svetu, denimo Nobelovec Imre Ker-

tész in dobitnika nagrade Vilenica Péter Eszterházy in Péter Nádas.« Franci Just tudi ocenjuje, »da gre za specifično antologijo, ki ni reprezentativna, pač pa izhaja iz tega literarnega mikroprostora, kakršnega predstavlja območje med Rabo in Muro. Območje je del slovenske nacionalne književnosti, ima pa tudi regionalno specifičnost. Tu nastaja književnost, ki je vrhunska v nacionalnem pomenu, pa književnost, ki je regionalnega pomena; nastaja literatura v knjižnem jeziku, nekateri avtorji pišejo v narečju.

Tu so tudi pisatelji, pripadniki madžarske narodnosti, ki pišejo v madžarskem jeziku. Prevajalka je izbrala tiste pesnike, pisatelje in dramatičarje, s katerimi je vzpostavila duhovni in literarni odnos.«

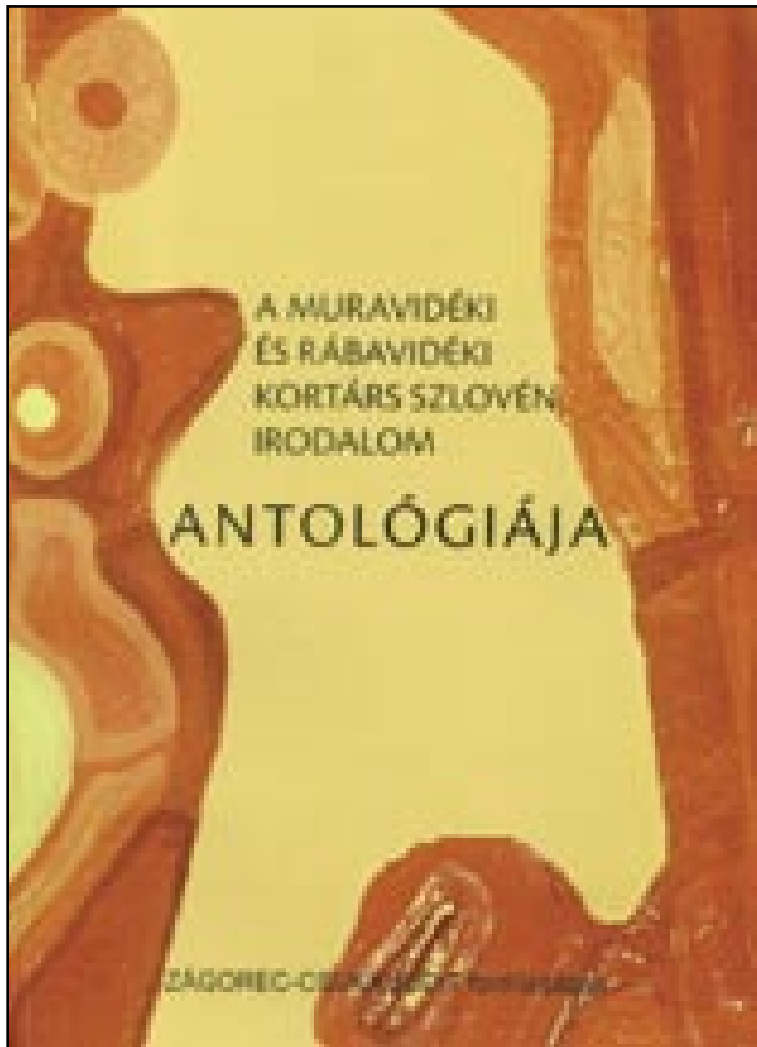
Poleg omenjenih odlomkov iz Garaboncijaša, v antologiji sodelujeta tudi najstarejša porabska ljudska pisateljica Irena Barber in avtor kratkih, s humorjem prežetih zgodb Karel Holec.

Prevajalka Judit Zágorec Csuka je izbrala avtorje, ki jih osebno pozna. »Pomen antologije,« pravi, »je v zblizevanju dveh kultur, dveh jezikov in tudi med narodnostnima skupnostima – literarnimi ustvarjalci Pomurja in Porabja.« Antologija ima tudi širši pomen, ker jo bodo, ali so že, dobile vse županijske in nekatere druge knjižnice na Madžarskem. Pomeni, da se bodo imeli madžarski bralci možnost in priložnost seznaniti se s slovensko literaturo, s številnimi avtorji, ki pišejo ob meji.

V Antologiji je tudi poseben pregled in predstavitev porabskih avtorjev ali avtorjev, ki so tesneje (bili) povezani s Porabjem, med njimi so pokojni Franc Tóth, Irena Barber, Francek Mukič in Karel Holec. Na kratko so predstavljeni tudi vsi drugi sodelavci Antologije, vključno s prevajalko Judit Zágorec Csuka.

Antologija pomurske in porabske sodobne slovenske literature je tudi na oko prijetna knjiga, za kar je zaslužna opremljevalka Cvetka Hojnik, akademska slikarka. Zopet je izšla knjiga, v kateri je mnogo več vsebine, kot se zdi na prvi pogled.

Ernest Ružič

Ernest Ružič piše pozitivne pesemske cikle o smislu življenja, snovno pa se v svojih romanih navezuje tudi na madžarski prostor. Če ostanemo še pri romanih: v sklepni fazi nastajanja te knjige je izšel prvi roman Franceka Mukiča z naslovom Garaboncijaš; iz njega so v antologijo vključeni trije odlomki, v katerih oživijo dogodki izpred šest, sedem desetletij, dogodki iz zgodovine slovenske manjšine, opisani anekdotično, celo z dramskim prizvokom. Po-

potekala prevodna dejavnost med obema književnostima, madžarsko in slovensko, ter ugotovil, »da prevodna dejavnost ni rezultat sistematizacije skrbi kulturnih institucij, na eni in drugi strani, ampak je rezultat nekega kulturnega interesa, bodisi založnikov, kulturne beroče javnosti ali literarne avtoritete posameznih avtorjev.« Za ilustracijo: »V devetdesetih letih so madžarski prevajalci v madžarščino prevajali veliko slovenskih avtorjev, predvsem tistih, ki so bili

lji, pripadniki madžarske narodnosti, ki pišejo v madžarskem jeziku. Prevajalka je izbrala tiste pesnike, pisatelje in dramatičarje, s katerimi je vzpostavila duhovni in literarni odnos.«

RADIO MONOŠTER

UKV (FM) 106,6 Mhz

Od ponedeljka do sobote

od 16. do 17. vöre,

v nedelo

od 12. do 14. vöre.

Cerkveni spomeniki v Prekmurju

KOBILJE, ŽUPNIJSKA CERKEV SV. MARTINA

Te, gnesden slavski svet na roubi Ōrséga, ma častitlivo preminočnost. Kobilje leko štemo med najstarejše kraje, o šterij se rano v listinaj guči. Tak znamo, ka se ga spomina že v 13. veki. Trno važno pri tom je, ka je o cerkvi sv. Martona v listini z 1271 tak zapisano, ka stogi

voj polovici 17. veka. Leko pa povejmo, ka je ta indašnja cerkev mogla trno lepau zgledati. Mislimo si, ka je bila vglavnom ešče romanskij značilnosti, pa tudi trno zanimivo spremembe so leko okončale po gotsoj modi. Dapa trno težko delamo kakše zaključke, zatau ka ne

Župna cerkev sv. Martina v Kobilji iz jugovzhoda, napravljena 1924 po planaj lotmerškoga meštra Jandla (foto: JB)

grad na zemli Kebele, štera spada pod zalski grad in v katerega zavetji je v čest blaj-

vejmo, kak je v istini vō zgledala. Vejmo pa, ka je nej stala na tom mestu kak gnešnja farna

ženoga sv. Martona gori postavljena cerkev (... *quandam terram castri Zaladiensis Kebele vocatum, in qua hospites castri eisusdem resident e test ecclesia in honore beati Martini constructa*). Ka je bila s kamna zozidana potumplano stogi v paperaj z 1338 (*ecclesia sancti Martini lapidea est constructa*). Vse tou trbej povedati tudi zatok,

Stranski oltar v župnoj cerkvi v Kobilji, šteroga je prelepau obnovo mešter restavrador g. Günther Novak (foto: JB)

ka gnesden več te prve cerkvi nega, ka so jo tōrski soldacije do konca zbantūvali tam v pr-

cerkev, liki je stala na brejgi sv. Martona, šteri je dau ime po ešče v davnaj časaj postavljenoi

prvo cerkvi. Gnesden na tom mestu stogi Marijina kapelica, štero so gori postavli 1992. leta po planaj arhitekta Jožija Kovača, s kejpami pa jo je okinčo akademski slikar pa restavrador tū, Štefan Hauko.

Kobilje je bilo v tōrskij časaj skoro vničeno, kumaj malo so si vō pomogli v 18. veki. Tak je bila oprvin na mestu gnešnje župnijske cerkvi 1752. leta postavljena lesena kapela, kcu k njoj pa so 1814. leta zozidali tōren. Po 1. svetskoj bojni so domanji lidgé napnoli moči, pa so zatok lotmerškomi meštri Jandli zavūpali, ka njim je napravo takšo pravo, lepau po psevdoromankomi dūhi oblikovano cerkev. Tak je zapadno pročelje, pa stene hajova vōni s stilizeranimi geometrijskimi likami okinčano, kcu k tomi pa pašejo po romansko zaključena okna. Prezbitorium je s petij stranij zaključeni, z juga pa se kcu naslanja ešče zakrstija.

Notri sta hajov pa oltarna apsidna vōlbana. V hajovi so po troja polkroužno oblikovana okna, pa obej okni v kori tū; te so z vsakše strani trno lepau okinčana z vitražami, štere je 1972. leta pripravo najboukši mešter tistoga časa Stane Kregar (1905-1973). Kažejo pa vitraži slavskiva apoštola *Cirila pa Metoda* v kori, v hajovi pa jim diko božo držijo stekleni barvani kejpki *Štefan krala, Bedenika, sv. Eme, blajženoga Slomška, sv. Franciška, pa Janoša Evangelista*.

Trno veseli smo bili, ka smo vidli, ka gnešnji župnik g. Ratnik tak lepau skrbi za svojo cerkev. G. Ratnik ma dober občutek za cerkveno umetnost. Zatok se tou tudi pozna na samoj cerkvi. Njemi ide hvala pa njegvomi »sezonskomi« restavradori, g. Güntheri Novaki, šteri je ovačik doma od Bistrice/Feistriz na Dravi v gnešnoj Avstriji. Te človek

SENIŠKA FOLKLORNA SKUPINA V SVETI TROJICI

Gornjeseniška folklor je 8. aprila gostovala v Sveti Trojici. Njihova folklor je že bila v Porabji, Seničarge so že lani tudi bili pri njih, tak ka že majo stike med seuv. Kulturno društvo Trojica Sveta Trojica je organiziralo območno revijo otroških in odraslih folklornih skupin. Naslov revije je biu »Si za ples? Sem za ples!« Tūj so gorstaupile folklore iz sosednjih občin, tau se pravi iz občin Benedikt, Cerkvenjak, Sveta Ana in Lenart. Revija pomeni, ka so na konci ocenjevali plesanje skupin. Seniško skupino so nej ocenjevali, ka so uni gorstaupili samo kak gostje.

Program se je v sedmoj vōri začno. Kulturni dom je biu puni, dosta lidi je prišlo gledat plesalce. Program sta vodila Nina Polanec pa Denis Klampfer. Na začetki je emo pozdravni govor predsednik Krajevne skupnosti Sveta Trojica Franc Rojk. Potistim so gorstaupili mlajši, prva je bila otroška folklorna skupina »Vrtulčki« iz osnovne šole Lenart, druga pa otroška folklorna skupina Kulturnega društva Benedikt. Potistom so pa plesali odrasli: Folklorna skupina Jurovčan KD Ivan Cankar, Jurovski Dol, Folklorna skupina KD Sveta Ana in Folklorna skupina ZS Gornji Senik. Gledalci so vsakši skupini fejest ploskali, tak ka so vsi bili zadovoljni pa dobre vole. Na konci so skupine dobile zahvalno plaketo za sodelovanje.

Vsi sodelujoči plesalci so dobili večerjo v sosednji gostilni. Potistim so pa goslarge začnili igrati pa so se vsi dobro počutili skoraj do polnoči. Te se je pa vsakši napoto domau.

Agi Hanžek

je pravi mešter za stare kejppe pa oltare. Tak si mislim, ka bi takšij več nūcali v Prekmurji, ka ne bi tak strašno grdo zapravljali, ka so stari dobro napravli. Kakoli že, trbej po istini povedati, ka je dobra vola toga gospauda, ka ma župnikovo zavūpanje, obvarvala glavni kobiljanski oltar z kejpami patrona sv. Martonom, Antonom Padovanskim in sv. Rokom, pa ešče stranski oltar z *Brezmadežnov, Ano pa Jožefom* (te je biu pred časom nidri v svinskij štalaj djani), štere kejppe je vō napravo domžalski mešter Hrovat.

Te gospaud Günther Novak je prekrasno obnovo ešče kip s sv. Antonom Padovanskim, pa njemi tak povrno neka indašnjoga baročnoga sijaja. Tak se človek razveseli, da vidi, ka so ešče lidge, ka znajo po indašnje delati in zatau ne delajo škode na tom, ka so že stari dobro včinili.

Na konci morem povedati, ka je kobiljanskomi rojaki p. Berdeni pred cerkvijo trno lejpi bronasni spomenik leta 1995 napravo akademski kipar, letošnji Prešernov nagrajenec Mirko Brautuša, od Negove doma.

Janez Balažič

OD SLOVENIJE...

Predsednik Drnovšek na proslavi ob dnevu Romov

Ob 8. aprilu, svetovnem dnevu Romov, je bil na proslavi v Murski Soboti slavnostni govornik predsednik republike Janez Drnovšek. Med drugim je povedal, da je problemov, povezanih z romsko skupnostjo, sicer še veliko, a po njegovem občutku se njihov položaj iz leta boljše, boljši pa je tudi odnos države. Če se skupaj zavedamo težav in jih rešujemo, so rešljive in tako lahko pridemo v doglednem času do zglednega položaja romske skupnosti v Sloveniji, je med drugim dejal Drnovšek.

V Sloveniji po novem 210 občin

Pred letošnjimi lokalnimi volitvami bo državni zbor ustanovil predvidoma še pet novih občin. Volivke in volivci so na posvetovalnem referendumu, ki je potekal na nekaterih območjih po Sloveniji, podprli ustanovitev samostojnih občin Rečica ob Savinji, Šentrupert, Gorje, Log-Dragomer in Sveti Jurij v Slovenskih goricah. Krajanje pa niso podprli ustanovitve samostojnih občin Spodnja Idrija, Rakek in Poljane. Na posvetovalnem referendumu se je o novih občinah na 42 voliščih izrekalo nekaj več 12.000 volivk in volivcev, udeležba na referendumu pa je bila približno 70-odstotna.

V slovenskih zaporih rekordno število zapornikov

Trenutno je v slovenskih zaporih zaprtih 1250 oseb, kar je za 113 več, kot je bilo povprečno stanje lani. To je največ od osamosvojitve Slovenije. Eden izmed razlogov za rekordno število zapornikov je povečanje števila kaznivih dejanj, še posebej tistih, ki so povezana s prepovedanimi drogami. Sodišča se zato pogosteje odločajo za pripor in zaporne kazni, izreka jo pa tudi daljše zaporne kazni.

OBČNI ZBOR DRŽAVNE SLOVENSKE SAMOUPRAVE

24. marca 2006 je Državna slovenska samouprava prvi občni zbor mejla tau leto. Kak vsakša organizacija, oni so to mogli sprejeti zaključno poročilo za leto 2005 in načrt proračuna za leto 2006. Med dnevnimi redi je bilau še poročilo o pomembnejših dogodkih in delu med dvema sejama, ka je tapravo predsednik Martin Ropoš.

Za leto 2005 je Državna slovenska samouprava 45.002.000 forintov mejla. Tau je tak vküpprišlo, ka je od prejšnjega leta ostalo 3.055.000 forintov, za svojo delovanje je dobila od rosaga 35.910.000 forintov, z natečajov Javnoga sklada za narodne in etnične manjšine (MNEKK) pa Ministrstva za informatiko (IHM) 500.000 forintov, za knjige, ka so nazaj dobili od Ministrstva za šolstvo 495.000 forintov, obveznice ÁB-AEGON so odali za 5.011.000 forintov vrednosti, pa bančne obresti (žau) 31.000 forintov.

Izdatki so vsevküp 41.212.00 forintov bili. S tauga so plače, honorari, dnevnice, pejnaze za gvant in prispevki (járulékok) bili 24.974.000 forintov, materialni stroški 10.296.000 forintov, podpore 5.296.000 forintov pa vračanje posojila 646.000 forintov. Ostalo je na tau leto 3.790.000 forintov.

Načrt proračuna za tau leto de tak vögledo, ka je ostalo 3.790.000 forintov iz prejšnjega leta, proračunska podpora bau 39.900.000 forintov, bančne obresti 30.000 forintov, ka je vsevküp 43.720.000 forintov.

Načrt izdatkov za leto 2006 je vsevküp 40.720.000 forintov, s tauga do plače, honorari itd. 26.473.000 forintov, materialni stroški 10.296.000 forintov, podpore (štipendije) 3.633.000 forintov, vračanje posojila 318.000 forintov. Če de vse tak šlau kak trbej, te še mora ostati 3.000.000 forintov.

Potejm je občni zbor sprejel

sklep o nameri ustanovitve institucije (vaškega muzeja). Ta bi biu na Gorejnjom Seniki na starom farofi.

Pod razno je občni zbor odlaučo od prošenj, ka so notra dali. Monoštrska gimnazija je zatau, ka slovenski jezik včijo,

prosila podporo. Občni zbor se je tak odlaučo, ka konkretno s pejnazi tau ne more pirati, dapa s knjigami, ali v

zbor se je tak odlaučo, ka najbauškomi slovenskomi tekmovalci da posebno nagrado v višini 5000 forintov.

Šahovsko društvo Monošter je še prosilo pejnaza, dapa tau je občni zbor zavolo pomanjkanja virov zavrno.

Prošnjo je poslala Srednja strokovna šola Béla III. Oni so 150.000 forintov prosili pa so dobili tō za program pri mednarodnom projektu.

Na konci občnega zbora je še podpredsednik in član kuratorija MNEKK Feri Kranjec tapravo, na koj moramo skrb meti, če mo pisali natečaje, ka se je spremenilo tau leto pri razpisaj.

K. Holec

DOBRA VERTINJA

Dobro župo z rezanci pa knedlini,
fino pečeno meso pa krumče,
pa da tou lipou iz künje diši,
te se o dobroj vertinji guči.

Orejove, makove pogache
pa dobro kremasto pecivo
pa retas, posolonka
tūdi tū se o dobroj vertinji guči.

V ogracheki lepa šalata,
velke glave zelja pa kusta
rdeča repa,
debeli prpeo pa rdeči paradajs,
gredice brez vsakše trave,
pa ka drūgo bi pravli kak
dobra vertinja.

V štali lepa rdeča krava
z velkim vūmenom,
v levi pa mastna debela
svinja
s kustim špejom,
tou je ponos dobre vertinje.

Marta SEVER

Pripovejsti iz Muzeja Murska Sobota

ŽGANA ZEMLA

Spod zemle v krajini na obej bregaj reke Mure, v Pomurji, je skrito gezero pa gezero lejt naše zgodovine. Med tejm je gé največ posoude iz žgane ilovice, iz vōzažgane zemle. Arheologi najdejo malo cejli posoud. Zvekšoga so spotrejte na vekše pa menjše falate pa falajčke. Depa v Muzeji Murska Sobota gestejo takši strokovnjaki, ka vejo iz cejlega kupa takši falatov vōnajti tiste prave, pa je vküper skeliti v cejlo posoudo, kak se leko vidi tou na našoj sliki, na steroj konzervator Jože Varga ranč vküper dejvle nouvo. Kelko vsega najdejo arheologi pod zemloup, guči tou tō, ka so trigezero lejt stari falati keramike bili vōskopani pred dvajstimi lejtami v Gornji Radgoni, kuman zdaj so pa prišli na red, ka je začajo vküper keliti.

Miki Roš

POZABLENOST PA ŠE KAJ

Gnesden se dosta lüdi – tak mladi kak starejši – tauži, ka so pozableni. Za to bi leko naleki dosta vzrokov našteli. Starejši smo zatok pozableni, ka že nam dostavse vöspadne iz spomina, vej pa kak zdravje tak spomin tü odide. Mladi pa... Mladi pa gnes stau pa gezero problemov majo, pa te so med dostimi brigami, premišlavanji dostakrat ranč tak pozableni kak mi starejši. Zdaj je samo tau pitanje, štera pozablenost je bola na kvar. Tak mislim, ka je obadvaujo na kvar, depa mladini se je ešče bola potrebno na vse spomniti, zatok, ka oni morajo spunjavati vse tisto, ka je držina, delo, če go majo, morajo »vözozidati« svojo življenje.

Pozaba je »prekleta stvar«, je zapiso v moji knjigaj za uvod Miki Roš tistoga ipa. Pa je velko pravico napiso. Če kaj sploy potrebno pozabimo, leko ka se odrejžemo od nika takšoga, ka več nemo mogli nazaj prinesiti, ka de nam naveke na kvar. Pa kakoli škem v taum malom pisanji malo po smejšno tü pisati, depa ne morem vöokraužiti, kak smo mi, Porabski Slovenci, pozabili svoj materni gezik. Sploy potrebno je nad tejm premišlavi, kak bi se kauličkaj s te velke hibe vöskopali. Po mojem, dosta nas je že, ki probamo vse naprajti za tau, da bi tau načese bilau, zatok, ka je »pozaba prekleta stvar« pa nas leko zaniča.

Zdaj pa bi nadeljavala svoje misli, depa nej po tej liniji. Ta tema – kak Vogrin pravi – je vrejdn edno posebno mešo, če nej več. Obrnimo zdaj misli na malo bola smejšno, kakoli ka je tü nej mesto za »Nika za smej«.

Zgodilo se je z menov nej tak dugo, ka sam v Somboteli ojdla v špitalaj na velkom pregledi. Tam je takša moda, ka človeka zovejo predpodnevom na deveto vöro pa te na red pride v edenajstoj vöri. Če

si ne najdeš nika posebnoga, bi mogo tam nauri postaniti. Šteri pa že takšo prakso ma pri tejm kak ge, zna, ka se nej slobaudno čemeriti, prejk

spitava, pita me, kak dugo več moj mauž ne žive, pa vejga Baug ka vse. Pa te pride iz moje strani velka nevola. Nazaj se ji poklonim nikak etak:

Evgen TITAN: Razigranost

dati, trbej že naprej tak misliti, ka mo tam sejdla eden cajt, pa te si najdem nika, s kem si cajt kratim. No, etak so vsi drugi tü, štere ta zovejo, te pa vsi vejmo, ka nika moramo začniti. Ka leko tam začneš? Vej pa mam lampe, mišljenje, pa si malo pripovejdamo, se spoznavamo, se taužimo...

Etognauk se mi je pa nika posebnoga zgodilo. Pridem v čakalnico pa si ranč eden stolec iščem, gde si leko doj sedem, gda predme skauči edna spoznana ženska pa mi slovenski pravi: »Irinka! Ti si? Jaj, de sam te pa že dugo nej vidla. Kak si mi pa kaj? Pa ka ti v taum nevarnom mesti iščeš?« Ge sam si najoprvin tau mislila, kak stoj leko etakšo pita. Tau iščem tam, ka, mislim, ona. Depa ona samo tadala

»Baaug daj«. Pa te mi samo tau na pameti ojd, sto je pa tau, s kom ge tak lepau pripovejdam? Sveti Baug! Pamet mi lejče ta pa nazaj, depa za cejli svejt sam ne znam, sto je ta ženska. Pa se tak šika, ka go ge tü nika moram spitavati, ka pa, ka gor pridem, sto je ona. Pa te ešče vekšo hibo napravim. Etak ji pravim: »Kak je pa tvoj mauž?« Gda sam tau vöpovejdla, sam včasina tau mislila, ka pa če ranč nejma moža. Pa te ona včasina lejvo pokaže, gde sedi eden možki. Njega je sprevodila na pregled. Pa me pita, če ga ne spoznam. »Kaj pa nej, kaj pa nej,« jeclam, »depa, sploy se je spremenilu.«

Baug moj, Baug moj, zdaj me rejši! Ge več edno rejč ne so-pnem, ka vejga Baug kakše

norije mo ešče gučala, pa de ova mislila, ka sam na lagvo mesto prišla na pregled. Depa ona ne henja. Meni je že lagvo, gor se zavlečem s svojga stauca pa dem, tak vejte, kama. Nikšo potrebčino nejmam, depa malo se sčem rejšiti iz te situacije. Gda nazaj pridem, ova že kak sunce žari, guči, guči. Ge go samo poslušam, kumam z glavauv. »Gda de tomi konec?« si mislim. »Baug, vej me pa poslušni!« Pa te tadala gunči. »Spominjaš se, Irinka, kak smo tam pa tam fejst geli pa pili? Vejš, kak je tisti fejst frajš skako za teov?« Ge pa samo kumam, kumam, pa itak nika ne vejmo. Nej je velko delo, depa sploy je lagvo etak si zgučavati, pa se na nikoj nej spominjati. Pozablenost je velka nevola.

S tejm je ešče nej konec moje male zgodbe. Kak sam si oblübila, več sam nika nej gučala. Sedim tam kak eden mantrnik, eden velki norc, šteri nika pa nika ne zna.

Pa te vcuj k nam pride edna ženska. Kmična očala ma pa me gleda. »Tau je nej moj den«, si mislim. Če ta tü es pride me pozdravit, mi lagvo grata pa vküp spadnem. Depa ona me samo gleda pa gleda. Boža Mati! Nika ne pravi. Tau žensko ge tü ne poznam, depa ona je nikak tak z menov, ka čakam, gda k meni staupi pa me pozdravi. Pa se zgodi, ka se mora zgoditi. Samo ka ta ženska vidi, ka go ge ne spoznam, zatok se mi po imeni nut pokaže. Mislim, ka zna, ka se je rejsan sploy fejst spremenila. Tistoga ipa, gda je ona moja »šefica« bila na županijskom svejti, je tak lejpa, fejst ženska bila, ka ji para človek nej najšo. Zdaj je postanila eden mali ftič.

Zdaj sam pa za toga volo cejlo življenjsko volau zgübila. Človek misli sam nase. »Etak mo ge tü vögledala nej daleč?« Vse je mogauče.

Irena Barber

... DO MADŽARSKE

Kulturne prestolnice Evrope: Pécs, Essen, Istanbul

Evropska komisija predlaga za kulturno prestolnico Unije za leto 2010 mesta Pécs, Essen ali Istanbul. Najmanjše presenečenje je bilo mesto Pécs, kajti Madžarska je predlagala za ta naslov edino glavno mesto županije Baranja. Čeprav je pristojne v Uniji presenetilo, zakaj Madžarska ni kandidirala glavnega mesta Budimpešte, so dobro pripravljeno kandidaturu Pécsa enoglasno podprli. Essen in Istanbul sta imela tekmece, nemško mesto je premagalo kraj Görlitz, ki se nahaja na nemško-poljski meji, Istanbul pa ukrajinsko prestolnico Kijev. Po odločitvi Evropske komisije računa mesto Pécs na razvojna sredstva v višini 36 milijard forintov. Na končno odločitev, ki je v rokah evropskih kulturnih ministrov, bo potrebno počakati do novembra.

Drugi krog volitev

Drugi krog parlamentarnih volitev na Madžarskem bo 23. aprila, ko bodo volivci odločali o usodi 110 poslanskih sedežev. Na podlagi pogajanj med socialisti in svobodnimi demokrati bo ostopilo v drugem krogu v korist socialistov 55 liberalnih kandidatov in trije socialisti v korist liberalcev. Predsedstvo Demokratskega foruma je takoj po prvem krogu sprejelo sklep, da njihovi kandidati ne bodo odstopili v korist kandidatov Fidesz-a. Sicer se nekateri njihovi kandidati s tem ne strinjajo in so začeli individualna pogajanja. Tudi Evropska ljudska stranka, katere članici sta obe stranki, je izrazila željo, da bi dve sredinsko-desni stranki pozabili na stare zamere in v interesu volilne zmage sklenili zavezništvo.

V Železni županiji bo prišlo do drugega kroga le v dveh volilnih okrožjih, oba sta v mestu Szombathely. V ostalih volilnih okrožjih so že v prvem krogu zmagali kandidati. V 5. volilnem okrožju (sem spada tudi Porabje) je visoko zmagal Zsolt Németh (FIDESZ-Krščanski demokrati), ki bo že tretji mandat poslanec tega območja.

»ČE TRBEJ, IZ LESA ŽELEJZNO VERIGO TÖ NAPRAVIM«

Kama naj dem na reportažo, sam si dostakrat zmišlavo. Gde bi leko kakšnoga zanimivoga človeka najšo? Dostakrat je človek tak, ka ranč tisto ne vidi, ka ma je pred očami. Tak sam bijo dja s *Ferijom Bartakovičom* ali kak ga v Števanovci zovejo, Šaloskim Ferijom, tö. Skur

tauma tö razmejte.

»Zaka bi se nej razmo, vejpa moja prva maštarija, ka sam se vönavčo, je kovač.«

• *Gde ste se vi tau vönavčili?*

»V kosinof fabriki sam se včijo, sledkar sam pa že delo kak kovač. Tau je bilau šestdesetpetoga leta. Cejlak do sedemdesetdrugoga sam delo v

opirali, dapa vsakši samo eden ključ emo. Če so vsi trgé nej tam bili, te so nej mogli dvera oprejtj.«

• *Te sefe pa trezore ste vse tü v Varaši v KTSZ-i redli?*

»Zvekšoga vse. Dapa bilau je tak, če kaj popravlati trbelo, te smo mi šli v bank. Tašoga reda so ključe vse dolamenili. Bojali so se, nej ka bi si ključ napravlj.«

• *Ka mislite, tista dvera gora leko utrigne?*

»Dja tak mislim, ka nej. Tü na Vogrskom tašoga človeka nega, šteri bi se k tauma razmo. Kak koli dober šlosar je, ne more oprejtj, tau je gvüšno. Stenau tö ne more vözdombati, zato ka sam dja vido, gda so redli. Več kak pau mejtra šurko stenau ma z betona vlejano. V te beton so pa na vsakši pet centimetrov železo notrasklali. Dja tak mislim, ka tau ešče niške ranč nej probo vöoprejtj.«

• *Če ste v banki odli, te ste meli priliko dosta pejnaz videti.*

»Gda smo v Budimpešti delali v banki Kelenföld, tam je telko pejnaz bilau, ka telko več nikdar v življenji nemo vido. Ešče leko, ka prej televizije nej. Tam, v tistoj banki, gda smo mi tam bili, 2 багаuna pejnaz bilau. Te pejnaze so na edendvajsti velke police vösklali. Gda smo mi tau zaglednili, nam je vse sapa

stanila. Tam v tistom velkom prostori, kama si gleda, samo pejnaz bilu.«

• *Tau meni povejte, kak se je doma začnilo tau kovaško delo?*

»Tau se je pred petnajstimi lejtami začnilo. V službi sam kovaško delo daubo, zato ka so Austrijci tašo naraučili. Pa

tau že v glavej vse mam, kak de tau napravleno. Prvin sam ešče več brodo zato, ka sam ešče nej emo tak žlak k tau-ma.«

• *Če gledam te velka, štiri mejter duge vrata, štera so puno z motivi, tak brodim, ka k tauma nej samo dosta dela, liki potrplivost tö trbej.*

vsakši den sam se tapelo pred njigvo hišov, dapa nej mi je na pamet prišlo, ka bi stano. Vsigdar sam vido, ka vanej na dvauri delajo, nika klepajo, dapa vsigdar sam mimo üšo. Zdaj sam tü samo zato stano z autonom pred hišov, ka mi je mobil cingo. Če se že gnauk tak stano, te je poglednam, ka delajo, sam zmišlavo v sebi. Gda skrajaj pridem, te od čüde, ka sam tam vido, so mi lampe oprejte ostale. Edne velke želejzne vrata so bile pred njimi in tiste so klepali. Cejla vrata so iz kovanoga železa naprajta. Ranč bi nej dau valati, ka so tau oni napravlj, če bi nej s svojimi očami vido.

• *Tau ste vi napravlj, mi včasini vö na lampe spadne.*

• *Nej sam vedo, ka se vi k*

kosinof fabriki. Po tistim sam prejküšo v KTSZ. Tam sam se še vönavčo šlosarstvo pa varilstvo. V KTSZ-i sam že tak delo kak šlosar.«

• *Ka ste tam delali kak šlosar?*

»Za banke smo sefe, trezore redli pa vsakše fele pohišstvo, ka je iz železa bilau. Vsakša banka ma eden bunker iz betona. V taum bunkeru so bili sefi pa trezorge. Taša želejzna dvera smo tö redli, ka so 50 mejtar vagala.«

• *Tak velke dvera so bile?*

»Nej, tak kusta so bila, zato so tak žmetna tista dvera. Te dvera za sef so tak krepko bila napravljena, ka vejn še edna bomba bi nej rancvdarila. Vsakši sef se je s tri klüči aupiro. Trgé lidge so tau

ka sam dja tam delo, potistim sam tau doma tö vöprobo. Drügi, gda so tau vidli, so me prosili, naj njim tö napravim. Sprvoga so tau menše dele bile, zdaj že cejle ograje, ograje za terase, za stumbe redim, vse z rokav pa iz kovanoga železa. Dapa če tü pri meni doma kauli pogledneš, tö leko vidiš, ka sam leko vse napravo. Zvüna terase, ograje, stumbe, poste, karniše, sto, posvejčnik. Dapa napravim kakoli, če kaj naraučijo.«

• *Človek bi tau mislo, če vašo delo vidi, ka k tauma dosta fele mašinov trbej. Tü dja dri-*

go ne vidim, samo tiste mašine, šteri so najbola potrebni. Kak je tau?

»Tau pravijo, ka eden kovač s klapačom pa z dobro rokav vse vej napraviti. Tau je zato nej tak, dapa rejsan ne nūcam dosti mašinov. Tau je vse bola ročno delo, ka dja delam.«

• *Kak vcujstanete, če dobite edno delo ali kakšno sliko od tistoga, ka de vam naprajti trbelo?*

»Zdaj je že tak, ka sliko, kej poglednam, pa dja

»Brezi potrplivosti tau ne more delati. Te duga vrata, štera zdaj redim, že spoj dosta vör delam. Če vse vküpzračunam, te petnajset dni sam se že mantrau s tejmi vrati. Pogledni te motiv, šteri tak vögleda kak edna rauža, s tauga sam petstau napravo. K ednoma motiva trbej edno vöro, ka ga napravim. Tau je te vsevküper petstau vör nej?«

• *Tau se vam ne vnauže, ka cejli den sami delate?*

»Vejš, dja sam vse nauri na muziko. Pri meni cejli den radio deja, brezi tauga ranč delati ne morem. Dja nikdar nej-mam silo, tak pomalek mirno cejli den lepau tadelam.«

• *Bilau je tak, ka so tašo delo naraučili, ka ste nej vedli naprajti?*

»Nej, tašo še nej bilau. Zato ka dja tau pravim. Če dja kaj vze-mam, ka napravim, tisto naj lejpo baude, pa ešče te tö napravim, če me včasini vrag vzeme.«

• *Bilau je tak, ka je kaj nej šlau ali samo težko?*

»Bilau je tašo tö. Eden den sam tak njau, večer sam malo zmišlavo, pa drugi den sam te že napravo. Dapa tašo, ka bi kaj nej vedo napraviti, ešče nej bilau.«

K. Holec

OTROŠKI

MLADO PORABSKO
GLEDALIŠČE

Že drugo leto sem član Mladega porabskega gledališča. Člani se pa na žalost vedno menjavajo. V skupini so ostali iz Gimnazije Gabor, Agica in Kristof. Ni več med nami Patricije, Erike, Annamarije in Blaža. Pri družila sta se nam Hajnalka in

prej, se mi zdi, je treba vaditi predvsem igranje na odru. Besedilo že dobro znamo. Naslednji nastop bomo imeli v Murski Soboti. Upam, da bo nas občinstvo sprejelo z istim navdušenjem kot v Monoštru.

Ladislav Pinter, 8. a.

vsak pa je moral zaigrati svojo vlogo, pokazati pač svoj tip učitelja. Učiteljica, ki sem jo jaz predstavljala, je bila zelo zanimiva. Bila je narcisov tip, ki je sama sebi všeč. V roki je vedno imela ogledalo in se je v njem občudovala.

Agica Holecz, 11. b.

Benjamin iz OŠ Istvána Széchenyja. V tem šolskem letu nam je Miki Roš pripravil zanimivo in humoristično igro z naslovom Prvi šolski dan. Predstavljajte si prvi razred gimnazije, ki z veliko radovednostjo pričakuje svojega novega razrednika ali razredničarko. Med pričakovanjem se zapletejo v pogovor, vsak si zamisli svoj tip profesorja oz. profesorice. Predstava ima seveda nepričakovan konec. Jaz igram porednega učenca. Moj tip profesorice pa je stara in zelo stroga ženska, ki ji nič ni všeč.

Premiera je bila 2. aprila v Slovenskem domu. Mislim, da nam je uspelo, čeprav se je tu pa tam včasih zataknilo. Za na-

2. aprila smo se predstavili z igro z naslovom Prvi šolski dan. To gledališko igro je napisal in režiral Miki M. Roš. Od decembra smo imeli vsak petek vaje, ki so bile v Slovenskem domu, včasih pa na gimnaziji. Z veseljem smo se lotili druge gledališke igre, toda v skupini je prišlo do spremembe. Zame so bile vaje težke, ker sem bila v petek že utrujena in se nisem mogla osredotočiti in paziti na igro. Če nismo česa razumeli, smo pomagali drug drugemu, pa tudi učiteljica Irena Fasching z osnovne šole nam je veliko pomagala. Vaje smo najprej začeli z branjem besedila. Ko smo tekst znali na pamet, smo začeli z igranjem vlog. Vaje so bile zelo vesele, režiser je zelo duhovit, šaljiv človek. Veliko smo se pogovarjali,

Letošnje šolsko leto je bilo zame polno novih stvari. Nikoli nisem mislila, da bom kdaj igrala na odru. Zgodilo se je nepričakovano. Postala sem članica Mladega porabskega gledališča. Pod vodstvom učiteljice Irene Fasching in režiserja Mikija Roša se pripravljamo na predstavo Prvi šolski dan. Na vajah zelo uživam, saj je režiser zelo vesel človek in ponavadi se veliko smejemo. 2. aprila smo prvič nastopili pred občinstvom, ki nas je sprejelo z navdušenjem. V predstavi igram dijakinjo prvega razreda gimnazije. Na prvi šolski uri se pogovarjamo o profesorjih. Pred predstavo sem bila zelo živčna. Zdelo se mi je, da sem pozabila tekst in nič se ne bom spomnila. Toda vse se je izteklo dobro. Bila sem vesela, da nam je uspelo.

Hajnalka Dončec, 10. b.

2. aprila v nedeljo ob 16. uri so v Slovenskem domu v Monoštru nastopile slovenske otroške in mladinske skupine. Te skupine so najmlajše. Svoje spretnosti so pokazali otroci z Gornjega Senika, iz Števanovcev in dijaki z monoštrske gimnazije. Dvorana je bila polna. Učenci gornjeseniške glasbene šole so igrali na harmoniki in klavirju. Števanovska folklorna skupina se je predstavila s plesji, zborček pa s slovenskimi pesmimi. Mi, Mlado porabsko gledališče, smo pokazali novo igro z naslovom Prvi šolski dan. Imeli smo premiero. Igro nam je napisal in režiral Milivoj M.

PRIPRAVE
NA VELIKO NOČ

KOTIČEK

Zveza Slovencev na Madžarskem je pred veliko nočjo pripravila delavnice v vrtcih na Gornjem Seniku in v Števanovcih. Delavnice so vodile članice društva Čep-Čepinci.

Zahvaljujemo se za lepe velikonočne okraske, katere so nas naučile izdelovati čepinske ženske. Seveda se zahvaljujemo tudi Zvezi Slovencev na Madžarskem, ki nam je omogočila lep in zanimiv dan. Veseli bi bili, če bi nas še obiskali s takimi kreativnimi idejami, kajti tako se lahko učimo drug od drugega.

**Kristina Nagy Gyeček
vzgojiteljica**

Roš. Prvo igro Gledališče v gledališču smo predstavili približno pred enim letom. Mislim, da je besedilo sedanje igre zelo dobro. S tem se strinjajo tudi igralci. Vaje smo začeli okrog decembra. Vadili smo ob petkih, kdaj v Slovenskem domu, kdaj na gimnaziji. Preživeli smo jih v zelo dobrem razpoloženju, toda na koncu tedna smo bili že vsi utrujeni. Mislim, da se je vsak trudil, naj bo premiera zelo dobra. Pri tem nas je veliko vzpodbujala učiteljica Irena, ki je bila z nami na vajah. Naš režiser Miki Roš je vsestranski človek. Med vajami je zahteval, da

smo pozorni in zbrani, s šalami pa je ublažil napetost. V igri nastopa šest igralcev (Agi, Hajni, Krištof, Laci, Benjamin in jaz). Vsak dijak pokaže, kakšne misli ima in kakšnega značaja je ter kakšen je razred, ki ga lahko poimenujemo „evropski razred gimnazije“. Na vaje sem hodil z velikim veseljem. Žal mi je, da obiskujem zadnji letnik in letos bom maturiral. Ne bom imel več možnosti, da bi nastopal z gimnazijci.

**Gabor Holec,
12. b.**

KAUT

RTV SLO	Petek, 21.04.2006, I. SPORED TVS 6.20 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.20 RESNIČNA RESNIČNOST, 10.50 Z VAMI, 11.40 ŽARIŠČA EVOLUCIJE, NEMŠ. SER., 12.25 OSMI DAN, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.25 VSTAJENJE: PORTRÉT JERNEJA STRLETA, 13.45 DUHOVNI UTRIP, 14.00 DOSJE, 15.00 POROČILA, PROMET, 15.05 MOSTOVI – HIDAK, 15.40 ŽAMETEK, RIS. NAN., 16.05 IZ POPOTNE TORBE: SADJE, 16.25 ŽIVALSKI VRT IZ ŠKATLICE, ŠKOT. NAD., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 MESTA IZ ILOVICE, NEMŠ. DOK. SER., 18.25 ŽREBANJE DETELJICE, 18.35 MEDVEDEK UHEC, RIS., 18.45 ZAKAJ?, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 20.00 PRI JOŽOVCU Z NATALIJO, 21.15 TURISTIKA, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 22.50 POLNOČNI KLUB, 0.05 MESTA IZ ILOVICE, PON., 1.00 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON., 1.55 PRI JOŽOVCU Z NATALIJO, PON., 3.15 INFOKANAL
	Petek, 21.04.2006, II. SPORED TVS 6.30 INFOKANAL, 15.00 UGOVOR LJUBEZNI, NEMŠ. FILM, 16.30 ŠTAFETA MLADOSTI, 17.20 ŠPORT ŠPAS, 17.50 ZDAJI, 18.25 MOSTOVI – HIDAK, 19.00 SKRIVNOSTNO JEZERO, FRANC. LIT. NAD., 20.00 LETO LOVCA, KAN. DOK. ODD., 20.50 ALPE-DONAVA-JADRAN, 21.20 THE BEST OF CITY FOLK, DOK. SER., 21.50 VARUH SANJ, KAN.-AM. FILM, 23.20 SUSPICIOUS RIVER, KAN., PON., 0.50 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 1.15 INFOKANAL
RTV SLO	Sobota, 22.04.2006, I. SPORED TVS 6.20 TEDENSKI IZBOR, 7.00 OTROŠKI PROGRAM, 10.25 PRVI IN DRUGI, 10.45 POLNOČNI KLUB, 12.00 TEDNIK, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.20 SLOVENC V ITALIJI, 13.50 KOMISAR REX, AVST.-NEMŠ. NAN., 14.40 POZABLJENI ZAKLAD, SLOV. FILM, 16.10 UMKO, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 OZARE, 17.25 SOŽITJA, 18.35 PRIHAJA NODI, RIS., 19.00 DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, 20.00 DALEČ JE SMRT ..., DOMAČA NAN., 20.45 HRI-BAR, 22.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 22.35 TELESA, ANG. NAD., 23.35 ČUDEN SVET, AVSTR. FILM, 1.05 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, PON., 1.45 HRI-BAR, PON., 2.55 INFOKANAL
	Sobota, 22.04.2006, II. SPORED TVS 6.30 INFOKANAL, 12.05 SKOZI ČAS, 12.15 THE BEST OF CITY FOLK, DOK. SER., 12.45 ZDAJI, 13.10 NAPOLEON, FRANC. BIOG. NAD., 14.50 MAGAZIN LP V NOGOMETU, 15.25 ŠPORT, 17.55 NOGOMET, MARIBOR PIVOVARNA LAŠKO - DOMŽALE, 20.00 ŽIVLJENJE BI BILO LEPO, NEMŠ. FILM, 21.30 SKRIVNOSTNO JEZERO, FRANC. LIT. NAD., 22.20 NIKOLI OB DESETH, 23.20 VEČNI ALBUMI - ELVIS PRESLEY, GLASB. DOK., 0.15 VRAG MI JE OBSEDEL ŽENSKO, GLASB. DOK., 1.20 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 1.40 INFOKANAL
RTV SLO	NeDELJA, 23.04.2006, I. SPORED TVS 7.00 ŽIV ŽAV: PALČEK DAVID, MARCELINO KRUIH IN VINO, PIKA NOGAVIČKA, 9.35 ŠPORT ŠPAS, 10.05 UMKO, 10.50 PRISLUHNI-MO TIŠINI, 11.20 OZARE, 11.25 OBZORJA DUHA, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.10 PRI JOŽOVCU Z NATALIJO, 14.35 PET MINUT SLAVE, 14.55 NEDELJSKO OKO, 15.15 GLASBENI DVOBOJ, 15.45 KUHALNICA, 15.50 AVDICIJA 2025, 16.10 ŠPORT IN ČAS, 16.25 ANGLEŠKA NOGOMETNA LIGA, 16.30 ODPRTO, 16.40 LORELLA, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.20 TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA - VIKEND PAKET, 18.30 ŽREBANJE LOTA, 18.40 KRAVICA KATKA, RIS., 19.00 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 20.00 SPET DOMA, 21.35 Š - ŠPORTNA ODDAJA, 22.00 POGOVORI, 22.55 POROČILA, VREME, 23.10 DOMOVINA, NEMŠKA KRONIKA, 0.10 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 0.55 INFOKANAL
	NeDELJA, 23.04.2006, II. SPORED TVS 6.30 INFOKANAL, 10.55 SKOZI ČAS, 11.05 ZAPISKI S POTAPLJANJA, FRANC. DOK. SER., 11.30 26. SREČANJE TAMBURAŠKIH IN MANDOLINSKIH SKUPIN IN ORKESTROV SLOVENIJE, 12.00 HRI-BAR, 13.05 GRIZLIJEVI SLAPOVI, 14.40 KOŠARKA NBA ACTION, 15.10 SPEEDWAY ZA GRAND PRIX, 16.15 LP V ROKO-METU, KRIM MERCATOR - AALBORG, 18.15 MAGAZIN LIGE SIMOBIL V NOGOMETU, 18.45 ŠPORT, 20.00 SRCE LEDU, ANG. DOK. SER., 20.50 MOZARTOVE MINUTE, 20.55 PREIZKUŠANJE MOZARTA, NEMŠ. DOK. ODD., 21.55 DOKAZ, IRSKA NAD., 22.50 ŠPORT, 0.30 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 1.00 INFOKANAL
RTV SLO	PONEDELJEK, 24.04.2006, I. SPORED TVS 6.25 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.30 TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA - VIKEND PAKET, 14.25 TURISTIKA, 15.00 POROČILA, PROMET, 15.05 DOBER DAN, KOROŠKA, 15.40 ROLI POLI OLI, RIS., 16.05 BUKVOŽERČEK: JUDY MOODY, 16.10 BINE: ČAS, LUTK. NAN., 16.30 MARTI-NA IN PTIČJE STRAŠILO: GLEDALIŠČE, 16.40 BISERGORA: ZA BOLEZEN JE ZDRAVILLO, LUTK. NAN., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 ŠIMPANZOVA ZGODBA, FRANC.-BELG. POLJ. ODD., 18.25 ŽREBANJE 3X3 PLUS 6, 18.35 LOKOMOTIVČEK TOMAŽ IN PRIJATELJI, RIS., 18.40 PAVLE, RDEČI LIS-JACEK, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 20.00 IZZIVI, 20.30 PISAVE, 21.00 KOMISAR REX, AVST.-NEMŠ. NAN., 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 22.50 DEDIŠČINA EVROPE: SPEER IN ON, NEMŠ. NAD., 0.25 ŠIMPANZOVA ZGODBA, PON., 1.15 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 2.15 INFOKANAL
	PONEDELJEK, 24.04.2006, II. SPORED TVS 6.30 INFOKANAL, 13.40 Š - ŠPORTNA ODDAJA, 14.05 SLOVENC V ITALIJI, 14.35 MOZARTOVA MINUTA, 14.35 MOZARTOVO LETO, 14.40 PREIZKUŠANJE MOZARTA, NEMŠ. DOK. ODD., 15.40 SRCE LEDU, ANG. DOK. SER., 16.30 DREVO ŽELJA, NEMŠ. NAD., 18.15 TEKMA, 19.00 RDEČE POLETJE, FRANC. NAD., 19.55 KRATKI IGRANI FILM, 20.15 PRAKSA, AM. NAD., 21.00 STUDIO CITY, 22.00 ARITMIJA, 22.35 FUTURAMA, AM. RIS., 23.00 BRANE RONČEL IZZA ODRA, 0.35 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 1.05 INFOKANAL
RTV SLO	Torek, 25.04.2006, I. SPORED TVS 6.20 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.30 SOŽITJA, 11.40 PRI JOŽOVCU Z NATALIJO, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 HRI-BAR, 14.25 ZAPISKI S POTAPLJANJA, FRANC. DOK. SER., 15.00 POROČILA, PROMET, 15.05 MOSTOVI – HIDAK, 15.4 NOVE HLAPIČEVE DOGODIVŠČINE, RIS., 16.05 MIŠKA SMETIŠKA: OGLEDALO, AN. NAN., 16.10 MUNKJI, RIS., 16.15 JEZUS IN JOSEFINE, DANS. OTR. NAD., 16.30 KNJIGA MENE BRIGA, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 DOMAČE OBRTI NA SLOVENSKEM: PUŠKARJI, 18.00 MODRO, 18.35 TRAKTOR TOM, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 20.00 TARČA, 21.30 LJUBEZEN IN KRIVDA IVANA CANKARJA, DOK. FELJTON, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 22.50 DRŽAVLJAN KING, AM. DOK. SER., 23.45 DO-MAČE OBRTI NA SLOVENSKEM, PON., 0.15 MODRO, 0.50 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 1.50 INFOKANAL
	Torek, 25.04.2006, II. SPORED TVS 6.30 INFOKANAL, 16.05 ARITMIJA, 16.40 STUDIO CITY, 17.35 ALPE-DONAVA-JADRAN, 18.15 MOSTOVI – HIDAK, 18.45 BLAGOR PREMAGANCEV, TV DRAMA, 20.00 IZOBČENCI, ANG. NAN., 20.35 LP V NOGOMETU, VILLAREAL - ARSENAL, 22.35 DOGVILLE, DANSKI FILM, 1.25 DNEVNIK ZA-MEJSKE TV, 1.50 INFOKANAL
RTV SLO	Sreda, 26.04.2006, I. SPORED TVS 6.20 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.25 MESTA IZ ILOVICE, NEMŠ. DOK. SER., 11.20 SPET DOMA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.25 LJUDJE IN ZEMLJA, 14.15 DALEČ JE SMRT ..., DOMAČA NAN., 15.00 POROČILA, PROMET, 15.05 MOSTOVI – HIDAK, 15.40 BABAR, RIS., 16.05 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.35 Z VAMI, 18.30 ŽREBANJE ASTRA IN LOTA, 18.40 BIZGECI, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 20.00 KAKO SEM UBIL OČETA, FRANC. FILM, 21.35 NA SONČNI STRANI CESTE, SLOV. FILM, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 22.55 OMIZJE, 0.10 Z VAMI, 1.00 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 2.00 INFOKANAL
	Sreda, 26.04.2006, II. SPORED TVS 6.30 INFOKANAL, 12.45 NIKOLI OB DESETH, 13.45 VEČNI ALBUMI - ELVIS PRESLEY, GLASB. DOK., 14.40 VRAG MI JE ODNESEL ŽENSKO, GLASB. DOK., 15.45 UMKO, 16.30 TEKMA, 17.20 IZOBČENCI, ANG. NAN., 17.50 DOBER DAN, KOROŠKA, 18.20 MOSTOVI – HIDAK, 18.55 SLAČENJE, NOVO-ZEL. NAD., 20.00 LP V NOGOMETU, BARCELONA - MILAN, 23.00 SLOVENSKA JAZZ SCENA: ELVIS STANIĆ GROUP, 23.40 DEVETI DAN, NEMŠ. FILM, 1.10 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 1.35 INFOKANAL
RTV SLO	Četrtek, 27.04.2006, I. SPORED TVS 6.20 TEDENSKI IZBOR, 7.00 PAPIRNIŠKI PIHALNI ORKESTER VEVČE, 7.35 KO GOZD OŽIVI, ŠPANS. RIS. FILM, 9.00 PRAV-LJICA O BREZI, LUTK. PRAVLJICA, 9.55 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 10.40 SNOBS, AVSTR. NAD., 11.00 ADIJO, KNAPI, DOK. FILM, 12.00 DAN UPORA PROTI OKUPATORJI, 13.10 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.35 POGOVORI, 14.25 PISAVE, 15.00 POROČILA, PROMET, 15.05 MOSTOVI – HIDAK, 15.40 TRACEY MCBEAN, RIS., 16.10 VSE O ŽIVALIH: SEVERNI MEDVEDI, ANG. DOK. NAN., 16.30 HIŠA EKSPERIMENTOV: TEŽIŠČE-LOGIJA, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 ODDAJA ZA OTROKE, 18.20 DUHOVNI UTRIP, 18.35 LARINA ZVEZDICA, RIS., 19.00 DNEVNIK, 19.35 VREME, MAGNET, ŠPORT, 20.00 TEDNIK, 21.00 PRVI IN DRUGI, 21.20 OSMI DAN, 22.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 22.20 KNJIGA MENE BRIGA -, 22.40 GLASBENI VEČER, 0.25 JASNO IN GLASNO, 1.15 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 2.15 INFOKANAL
	Četrtek, 27.04.2006, II. SPORED TVS 6.30 INFOKANAL, 13.10 IZZIVI, 13.35 OMIZJE, 14.50 PRISLUHNI MO TIŠINI, 15.20 KVIZ NATIONAL GEOGRAPHIC JUNIOR, 16.00 LETO LOVCA, KAN. DOK. ODD., 17.00 MAGAZIN LIGE SIMOBIL V NOGOMETU, 17.30 MOSTOVI – HIDAK, 18.00 POMAGAJMO SI, 18.30 ŠTUDENTSKA, 19.05 IZBRANEC, AM. NAD., 20.00 V MOZARTOVEM DUHU, 21.4 BELO BLAGO, ANG. DRAMA, 23.15 RESNIČNE ZGODBE, AM. FILM, 0.45 FUTURAMA, AM. RIS., 1.05 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 1.30 INFOKANAL

Nika za SMEJ

Sovi

Dvej sovi sedita na ednoj drejvi, gda ta edna, sploj zvišena etak pravi: »Meni je sam gospodin Baug tak pra-vo, ka sam ge najlepša pa najčednejša na etom svejti.« Zdaj ta druga etak odgovori: »Ge se ne spominjam, ka bi ti ge gdasvejta kaj takšega povedala.«

Etak je logično

Mali Laci etognauk, gda je njegva mama domau z dela prišla, etak pravi njej: »Mama, vejš, ka je nauvoga? Ati je nam telefoniro z dru-goga sveta.«
Mati pa: »Rejsan? No, pa te, ka je sto?«
»Samo telko je proso, naj me prej nikše dobre cigaretline pošleš.«
Mati pa: »No, pa te, kama naj pošlem te cigaretline? V nebesa ali v pekeo.«
Mali Laci pa: »Tau je nej pra-vo, depa ge tak mislim, ka v pekeo, zatok, ka je spica ali fajercaig nej proso.«

Pa ka si te ti?

Regina ednoga mornara (matróz) ma za moža. Zgo-dilo se je pa, ka je Regina dejte porodila. Nej dugo po tistom je njeni mauž domau prišo z maurdja. Lorenc se etak dere z ženauv pa go že za šinjek stiskava tü: »Sto je tomi deteti oča? Tak nagnauk mi povej, ka te ovak tuj v tauj

minuti bujem.«

Regina pa etak djakla: »Pa sto bi pa bio, vej pa ti.«
Zdaj se Lorenc eške bole dere: »Ge? Sto je pa takšo vido! Vej pa edno leto sam nej doma bio.«
Zdaj se pa Regina dere pa etak krči: »Pa sto si te ti? Mornar ali pa računalnik?«

Staukrat nej

Robi je velki huncut. Nikak ne lade s seov pa med tejm ženske tü naganja. Za toga volo je pa prišo na birovijo. Birauf ga etak pita: »Istina je tau, ka ste vi trikrat, tak po-vejmo, znorili svojo ženo?«
Robi pa etak pravi: »Istina, pošteni birauf. Depa leko bi vam stau takši prilik po-vedo, gda sam go pa nej znoro, sam zvesti (húséges) ostano.«

Na gde pa?

Gusti je velki betjar. Večkrat se zgodi, ka po večeraj odide z daumi pa te v noči pijan kak čep pride domau. Eto-gnauk se ma je tü nika etak-šo zgodilo. Na drugi den je takšo glavau emo kak pisker pa se ma je skurok razpau-čila od bolezni. Pri zajtriki samo tak kuma, gda njegva žena Iluška etak krči z njim: »Tau bi ge rada znala, gde si odo pa zaplejšto cejlo nauč?«
Zdaj Gusti etak pravi: »Ge tü.«

I.B.

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek

Glavna in odgovorna urednica

Marijana Sukič

Naslov uredništva:

H-9970 Monošter, Gárdonyi G. ul. 1.; p.p. 77, tel.: 94/380-767; *e-mail:* porabje@mail.datanet.hu ISSN 1218-7062

Tisk: EUROTRADE PRINT d.o.o.

Lendavska 1; 9000 Murska Sobota; Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Javnega sklada za narodne in etnične manjšine na Madžarskem.

Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za Slovenijo 5.200 SIT ali 22 EUR. Za ostale države 52 EUR ali 52 USD. Številka bančnega računa: HU15 1174 7068 2000 1357, SWIFT koda: OTPVHUHB